

Bydgoszcz, października 2011 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy**

**Pan
Paweł Maniszewski
Prezes Zarządu
Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp. z o.o.
w Grudziądzu**

P/11/122
LBY 4101-27-03/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy przeprowadziła w Miejskim Zakładzie Komunikacji Sp. z o.o. w Grudziądzu, zwanym dalej „MZK”, kontrolę w zakresie tworzenia w latach 2009 – 2011 (I połowa) warunków do wykonywania kary ograniczenia wolności w formie nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne oraz prac społecznie użytecznych (zwanym dalej „karą ograniczenia wolności”, lub „pracą na cele społeczne”).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli podpisanym 30 września 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie z nieprawidłowościami działania Pana Prezesa oraz podległych mu pracowników w badanym zakresie.

1. MZK realizował obowiązek przyjmowania skazanych skierowanych przez sąd i kuratorów sądowych do wykonywania pracy na cele społeczne, zgodnie z dyspozycją § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 marca 2004 r. w sprawie podmiotów, w których

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna², zwanego dalej „rozporządzeniem z 23.03.2004 r.”, oraz § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010 r. w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna³, zwanego dalej „rozporządzeniem z 01.06.2010 r.”

2. Stwierdzono, że 27 skazanych (100%) przyjętych w MZK zostało pouczonych o obowiązku przestrzegania porządku i dyscypliny pracy oraz zapoznanych z przepisami z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy. Nie wystąpiły przypadki aby skazanych w MZK przydzielano do prac zabronionych ze względu na wiek, płeć lub stan zdrowia. W każdym badanym przypadku zapewniono zgodnie z przepisami wymiar czasu pracy. We wszystkich sprawach w jakich było to wymagane – MZK zapewniła przeprowadzenie badań lekarskich osób skazanych.

3. Właściwie dokumentowano przebieg kary ograniczenia wolności, a wszyscy je odbywający poświadczali terminy i czas odbywanej pracy. MZK zapewniał systematyczne przekazywanie kuratorom sądowych informacji o postępach w odbywaniu kary, niestawieniu się przez skazanego do odbycia kary oraz innych zdarzeniach związanych z przebiegiem pracy na cele społeczne.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę na stwierdzone w toku kontroli nieprawidłowości:

1. W okresie od 01.01.2009 r. do 07.06.2010 r. Pan Prezes nie zapewnił ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków osób odbywających w MZK karę ograniczenia wolności, czym naruszono § 5 rozporządzenia z dnia 23.03.2004 r. Wynikało to z braku pełnego rozeznania w ww. przepisach u pracownika organizującego i nadzorującego prace na cele społeczne.

2. W okresie objętym kontrolą pracownik organizujący i nadzorujący przebieg kary ograniczenia wolności nie sporządzał harmonogramów pracy, o których mowa w § 9 ust. 1 rozporządzenia z 23.03.2004 r. oraz § 7 ust. 1 rozporządzenia z 01.06.2010 r. Wskutek trudności z długoterminowym planowaniem pracy skazanych – terminy odbywania kary ustalano na bieżąco. W rezultacie nie dopełniano obowiązku przekazywania harmonogramów pracy kuratorom sądowym. Zgodnie z informacją uzyskaną od Kierownika II Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej przy Sądzie Rejonowym w Grudziądzu - nieprzekazywanie

² Dz. U. Nr 56, poz. 544

³ Dz. U. Nr 98, poz. 634

harmonogramów prac skazanych nie miało negatywnych następstw, a jednostki w jakich odbywa się kara mają obiektywne trudności związane ze stworzeniem takich dokumentów – wynikające np. z uzależnienia możliwości pracy od warunków pogodowych.

Najwyższa Izba Kontroli zauważa także trudności jakie napotykał MZK przy organizacji prac na cele społeczne. Stwierdzono, że na przełomie lat 2008-2009 MZK otrzymywał więcej skierowań niż wynosił wyznaczony przez Prezydenta Grudziądza limit. Liczba skierowań wynosiła: w styczniu 2009 r. - 60, a w marcu 2009 r. - 70, podczas gdy MZK mógł przyjąć do pracy wyznaczoną liczbę 10 skazanych na karę ograniczenia wolności miesięcznie. W przypadku stawienia się do pracy osób skierowanych – w MZK nie było możliwości zapewnienia im pracy. W piśmie z 21.01.2009 r. Pan Prezes informował Urząd Miejski w Grudziądzu o możliwości odsyłania skierowań do sądu. Takich działań ze strony MZK w toku kontroli NIK nie stwierdzono, gdyż większość z osób skierowanych nie stawiała się lub przerwała odbywanie kary (wśród badanych w tym zakresie przypadków zaledwie 27% skazanych stawiało się i odbyło w całości karę ograniczenia wolności). W rezultacie jednak użyteczność świadczonej przez skazanych pracy była dla MZK bardzo niska. Niestawianie się do pracy, opóźnienie czy przerywanie odbywania kary – powodowało, że takie źródło zatrudnienia było niepewne i nieprzewidywalne. W rezultacie MZK nie mogło zmniejszyć kosztów funkcjonowania poprzez zastąpienie płatnych form świadczenia pracy przez prace na cele społeczne. W związku z tym obliczone w MZK przychody z prac na cele społeczne w okresie kontrolowanym na kwotę 13.145,75 zł miały wymiar księgowy. Także poniesione udokumentowane koszty pracy skazanych w wysokości 240 zł (w całości dotyczące badań lekarskich) nie uwzględniają najważniejszych nakładów. W MZK nie można było bowiem księgowo wyodrębnić kosztów związanych z czasem pracy poświęconym na nadzór nad skazanymi oraz na dokumentowanie odbywania kary ograniczenia wolności tj. zadań realizowanych w ramach normalnych obowiązków służbowych i opłacanych w ramach wynagrodzenia zasadniczego.

Należy jednak zwrócić uwagę na znaczącą poprawę w systematyczności odbywania kary dotyczącą skazanych skierowanych do MZK w 2011 r. Przykładowo wśród osób odbywających karę, wszyscy rozpoczęli prace na cele społeczne w terminie 30 dni od daty wyznaczonej przez kuratora sądowego (we wcześniejszym okresie zaledwie 37,5% rozpoczynających odbywanie kary stawiało się w takim okresie).

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy wnosi o sporządzanie harmonogramu pracy skazanych i przekazywanie go sądowemu kuratorowi zawodowemu stosownie do § 7 ust. 1 rozporządzenia z 1.06.2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu jego realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.